

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії

Віктор СИЧЕНКО

«22» лютого 2021 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня «Магістр»
за спеціальністю
073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з педагогіки при прийомі на навчання для здобуття освітнього ступеня «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент» за спеціалізацією «Освітній менеджмент» є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних для опанування магістерської програми і спеціальності, а також проходження конкурсу. Зміст програми вступного екзамену з освітнього менеджменту охоплює такі базові змістові модулі: основи управління навчальним закладом, освітній менеджмент, загальні основи психології управління. При цьому враховано специфіку кожного з розділів та їх міжпредметні зв'язки. На вступному випробуванні вступники повинні продемонструвати знання фундаментальних основ управління навчальним закладом, вміння визначати основні категорії освітнього менеджменту, аналізувати теоретичну інформацію, причинно-наслідкові зв'язки, застосовувати теоретичні знання. Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію КЗВО «ДАНО» ДОР».

Програму склали: зав. кафедрою освітнього менеджменту, державної політики та економіки, доцент Мартиненко О.М., професор Сиченко В.В., доценти: Вознюк Л.В., Вільхова Т.В., Миронова Р.М., Ткаченко В.П.

Розглянуто на засіданні кафедри менеджменту і права, протокол № 9 від «16» лютого 2021 р.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

Модуль 1. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Тема 1. Система освіти в Україні та управління нею

Поняття системи освіти та її структура. Принципи побудови системи освіти в Україні. Поняття про управління освітою та її структуру. Принципи управління освітою. Органи внутрішкільного управління. Зміст, види, особливості, форми, та методи внутрішкільного контролю (залежно від мети). Види планування закладу освітита їх значення.

Тема 2. Нормативно-правова база управління закладом освіти. Закон України «Про освіту».

Закон України «Про вищу освіту». Закон України «Про фахову передвищу освіту». Закон України «Про професійно-технічну освіту». Закон України «Про повну загальну середню освіту». Закон України «Про дошкільну освіту». Національна доктрина розвитку освіти в Україні у XXI столітті про управління освітою.

Тема 3. Принципи і методи управління закладом освіти

Науковість як принцип управління. Демократизація як принцип управління. Системність як принцип управління. Адміністративні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Економічні методи управління.

Тема 4. Функції управління закладом освіти

Управлінський цикл. Планування роботи освітньої організації. Прогнозування як функція управління. Координація як функція управління. Контроль як функція управління.

Тема 5. Основні напрямки організаційно-педагогічної діяльності керівника

Виховний, інструктивно-методичний, адміністративно-розпорядничий, суспільно-організаційний, фінансово-економічний, мотиваційний, представницький напрям.

Тема 6. Методична і науково-методична робота в закладі освіти

Зміст, завдання, форми і методи організації методичної та науковометодичної роботи в закладі освіти. Моніторинг підвищення фахової майстерності педагогів.

Тема 7. Управління виховною роботою в закладі освіти
Зміст, завдання, форми і методи виховної роботи в навчальному закладі.

Тема 8. Управління навчальним процесом в освітній організації
Зміст, завдання, форми і методи навчання. Моніторинг якості знань учнів та студентів.

Модуль 2. ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Менеджмент організацій

Організації та їх функції. Основні підходи до аналізу діяльності організацій та принципи його здійснення в сучасних умовах. Особливості освітніх організацій. Моделювання в теорії та практиці управління освітніми організаціями. Практика моделювання в управлінні сучасними школами. Технологія розробки концепції та комплексно-цільової програми розвитку школи.

Тема 2. Стратегічне управління

Типи, фактори та етапи розвитку стратегічного управління. Сутність і специфіка стратегічного управління. Мета і місія у стратегічному управлінні. Специфіка стратегічного мислення керівника та персоналу організації. Стратегія розвитку організації. Стратегічне планування та його основні переваги.

Тема 3. Менеджмент інновацій

Наукові та нормативно-правові основи менеджменту інновацій. Управління інноваційним освітнім процесом у навчальному закладі. Інноваційна культура навчального закладу. Інноваційні освітні проекти та управління їх здійсненням.

Тема 4. Управління якістю

Поняття про якість та основні підходи до її визначення. Роль інформаційної системи в забезпеченні якості діяльності навчального закладу. Поліпшення та забезпечення якості.

Тема 5. Маркетинг в освіті та зв'язки з громадськістю

Зміст та особливості маркетингу у сфері освіти. Маркетингова діяльність керівника навчального закладу. Маркетинговий аналіз і контроль. Способи реалізації маркетингових процесів. Зв'язки з громадськістю.

Тема 6. Фінансовий менеджмент

Концептуальні основи фінансового менеджменту. Фінансова система освітнього закладу. Впровадження і здійснення фінансового менеджменту.

Здійснення інвестицій в освітню діяльність. Фінансування освіти: проблеми та можливості їх розв'язання.

Модуль 3. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Психологічний аналіз управління освітніми організаціями

Зміст, структура і психологічні компоненти управління освітніми організаціями. Підготовка менеджерів освіти як професійних керівників. Психологічні особливості управління освітніми організаціями порівняно з управлінням організаціями в інших соціальних сферах

Тема 2. Психологічна характеристика керівників освітніх організацій

Психологічна готовність особистості до виконання діяльності. Зміст і структура психологічної готовності керівників освітніх організацій до управління. Характеристика основних компонентів психологічної готовності керівників освітніх організацій до управління.

Рівень сформованості психологічної готовності керівників освітніх організацій до управління. Психологічні основи прийняття управлінських рішень керівниками освітніх організацій. Зміст та основні етапи прийняття управлінських рішень керівниками освітніх організацій. Фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень керівниками освітніх організацій. Вимоги до прийняття управлінських рішень керівниками освітніх організацій. Колегіальний підхід до прийняття управлінських рішень керівниками освітніх організацій. Соціально-психологічний клімат.

Поняття про стиль керівництва. Структура різних стилів керівництва. Індивідуальний стиль керівництва. Фактори, які впливають на ефективність різних стилів керівництва в освітніх організаціях. Способи запобігання конфліктів в освітніх організаціях. Обхід конфліктів як напрям подолання конфліктів в освітніх організаціях. Основні напрями фактичного розв'язання конфліктів в освітніх організаціях. Розв'язання конфліктів на основі колаборативного підходу

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

ОСНОВНА:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про освіту» (Редакція від 28.09.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» (Редакція від 16.07.2019 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/2628-III>.
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Редакція від

16.01.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

5. Закон України «Про позашкільну освіту» (Редакція від 01.01.2016 р.)
[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>

6. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Редакція від
30.03.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

7. Закон України «Про вищу освіту» (Редакція від 16.01.2020 р.)
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: //
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

8. Тезаурус Юнеско [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://databases.unesco.org/thesru/>

9. Указ Президента України №344/2013 від 25.06.2013 р. «Про
Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року»
[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

10. Л. М. Сергеева, Т. О. Лукіна, Ю. С. Управління розвитком
професійного навчального закладу: праксеологічні засади : навч. посібн. / За
наук. ред. Л. М. Сергеевої, Т. О. Лукіної. / Л. М. Сергеева, Т. О. Лукіна, Ю. С.
Красильник, О. В. Пащенко, Т. І. Стойчик, В. О. Купрієвич. – Київ :
Видавництво Ліра-К, 2017. – 124 с.

11. В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махія. Проектний менеджмент
для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для
підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та
«Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників
навчальних закладів / З.В. Рябова, А.Б. Єрмоленко, Т.А. Махія та ін.; за заг.
ред. академіка В.В. Олійника, маг.Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т
менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія.— К., 2016.— 118 с.

12. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч.
посібн. / за наук. ред. Л. М. Сергеевої. – ІваноФранківськ. «ЛілеяНВ». 2015. –
296 с

13. Молчанова А. О., Воляник І. В., Кондратьєва В. П. Організаційна
поведінка: Навч. посібн. / за наук. ред. А. О. Молчанової. – ІваноФранківськ,
«ЛілеяНВ», – 2015. – 176 с.

14. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред.
І.В. Соколової, О.Б. Проценко. – Маріуполь : МДУ, 2013. – 216 с.

ДОДАТКОВА

1. Баєва О.В. Практичні аспекти менеджменту: Навч.-практ. посіб. /
Баєва О. В., Новальська Н.І., Ангелова В. І.— К.: МАУП, 2006. — Ч. 1. — 170

с.

2. Баєва О.В. Основи менеджменту. Практикум: Навч. посіб. / Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2007. — 524 с.

3. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / В.І.Бондар. — К.: Школяр, 2000. — 191с.

4. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: Монографія / Ващенко Л.М. — К. : ВПЦ «Тираж», 2005. — 380с.

5. Використання позабюджетних коштів у ЗНЗ / упоряд. Н. Мурашко, О. Стешук. - К. : Шкільний світ, 2008.

6. Даниленко Л.І. Інноваційний освітній менеджмент. Навчальний посібник / Даниленко Л.І. — К.: Главник, 2006. — 144с.

7. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті / Даниленко Л.І. — К.: Шкільний світ, 2007. — 120с.

8. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: Монографія / Єльнікова Г.В. — К.: ДАККО, 1999. — 303с.

9. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармаза. - Х. : Видавнича група «Основа», 2004. - 240 с.

10. Освітній менеджмент: Навчальний посібник/ [ред.: Л.Даниленко, Л. Карамушки]. — К.: Шкільний світ, 2003. — 400с.

11. Павлютенков Є.М. Основи управління школою [Текст] / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. — Х. : Видавнича група «Основа», 2006. - 171 с.

12. Рубан І.Г. Управління школою в умовах ринкових відносин: посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівників навч. закл. / І. Г. Рубан — Луганськ : Знання, 2007. — 148 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ

1. Що є змістом управління освітньої організації?
2. В чому полягає сутність поняття «управління персоналом закладу освіти»?
3. В чому полягає сутність поняття «кадрова політика закладу освіти»?
4. В чому полягає сутність соціального управління?
5. Хто був основоположників теорії «соціальних систем»?
6. Хто був основоположників теорії «школи людських відносин»?
7. У чому полягає сутність поняття «функція управління»?
8. Яка з функцій керівника полягає в систематизації знань з проблем ділового спілкування і взаємодії учасників управлінського процесу?
9. Яка з функцій керівника полягає в накопиченні знань з проблем

управління, їх систематизації й аналізі?

10. Яка з функцій керівника полягає в спонуканні підлеглих до діяльності через формування мотивів поведінки, спрямованої на досягнення власних цілей та цілей установи?

11. Яка з функцій керівника полягає в отриманні та опрацюванні інформації про хід та результати навчально-виховного процесу для прийняття на цій основі певного управлінського рішення?

12. У чому полягає сутність поняття «цикл управління»?

13. Якими є стадії управлінського процесу?

14.3 ким пов'язують виникнення адміністративної школи менеджменту?

15. Хто був розробником бюрократичної теорії?

16. Хто був основоположником теорії «наукового управління»? 17. Що таке принципи управління?

18. Як розкривається зміст принципів управління закладом освіти в контексті реформування системи освіти?

19. Який принцип використовується при управлінні в соціально-педагогічних системах?

20. Чим соціальне управління відрізняється від управління в технічних та біологічних системах?

21. Які ідеї лежать в основі демократизації управління закладом освіти?

22. Які чинники мікросередовища впливають на якість функціонування закладу освіти?

23. Що таке методи управління?

24. У чому полягає сутність поняття «управлінське рішення»?

25. За допомогою яких методів можна організувати виконання управлінських рішень?

26. Яка структура управлінського рішення?

27. За допомогою яких методів можна розробити управлінські рішення?

28. За допомогою яких методів можна отримати інформацію для прийняття управлінського рішення?

29. Що відносять до соціально-психологічних методів управління освітньою організацією?

30. Що повинна містити дидактична мета навчального заняття?

31. Яка з форм державного контролю за діяльністю закладу освіти є визначальною?

32. Який орган державного управління освітою в Україні є Центральним?

33. Який показник результативності діяльності закладу освіти є визначальним?

34. Які функції покладені на управління освіти обласної державної адміністрації?

35. Ким визначається державна політика у галузі освіти в Україні?

36. Що таке зовнішня структура навчального закладу?

37. В чому полягає сутність поняття «менеджмент в освіті»?

38. В чому полягає сутність поняття «інновація»?

39. В чому полягає сутність поняття «кваліфікація»?

40. В чому полягає сутність поняття «професійна компетентність керівника»?

41. В чому полягає сутність поняття «освіта» та його основні складові?

42. В чому полягає сутність поняття «моніторинг в освіті»?

43. Яка основна мета оцінювання якості освіти?

44. В чому полягає сутність технології кваліметрії?

45. Як здійснюється кваліметричний підхід?

46. В яких одиницях отримують результат при кваліметричному підході?

47. Для чого використовується факторно-критеріальне моделювання?

48. В чому полягає сутність поняття «критерій»?

49. В чому полягає сутність поняття «фактор»?

50. Яка подія стала пріоритетною для створення Європейської орієнтації освіти України?

51. У чому полягає сутність поняття «фандрайзинг»?

52. Які ресурси можна залучити до освітніх установ допомогою фандрайзингу?

53. Для кого притаманна фандрайзингова активність?

54. Від чого залежить успіх фандрайзингової активності керівника навчального закладу?

55. Як називається особа, яка має відповідну професійну освіту, що дозволяє здійснювати управління людьми?

56. Як називається член групи, за яким визначається офіційне право приймати відповідальні рішення у щоденних та визначальних для групи ситуаціях?

57. Як називається член соціальної групи, який представляє свою групу у зовнішній сфері відносин та наділений правом приймати рішення від неї в значущих ситуаціях?

58. Як називається особа, на яку офіційно покладено функції управління установою (підприємством) та організації її діяльності?

59. У чому полягає сутність поняття «психологічна готовність до управління»?

60. Який компонент організаційно-психологічної готовності керівників до управління характеризується загальноуправлінськими і психологічними знаннями?

61. Який компонент організаційно-психологічної готовності керівників до управління характеризується рисами, що пов'язані зі ставленням до самого себе, до учасників управлінської діяльності?

62. Який компонент організаційно-психологічної готовності керівників до управління характеризується психолого-управлінськими та власне управлінськими вміннями та навичками?

63. Який компонент організаційно-психологічної готовності керівників до управління характеризується соціальними, управлінськими мотивами та мотивами особистісного росту й зовнішньої привабливості?

64. Якими є ознаки реалізації демократичного стилю керівником навчального закладу?

65. Який стиль управління передбачає відсутність вказівок, доган та заохочень?

66. Який стиль управління передбачає прийняття керівником одноосібних рішень?

67. Який стиль управління передбачає колегіальність в прийнятті рішень?

68. Яка стратегія поведінки керівника в конфлікті характеризується спрямованістю на пошук рішення, яке б задовольняло інтереси всіх сторін?

69. Розкрити роль лідерства в сучасному менеджменті навчального закладу.

70. Охарактеризувати професійно-особистісні якості керівника-лідера в системі освіти.

71. Пояснити, у чому полягає діяльність управлінської команди.

72. Обґрунтувати необхідність моніторингу стану виконання навчальним закладом завдань діяльності

73. Розкрити особливості використання кваліметричного інструментарію у процесі моніторингу ефективності управління навчальним закладом

74. Охарактеризувати зовнішнє та внутрішнє середовища навчального закладу.

75. Обґрунтувати значення функції планування в управлінні навчальним закладом.

76. Обґрунтувати значення функції мотивування в управлінні навчальним закладом.

77. Обґрунтувати значення функції організації в управлінні навчальним закладом.

78. Обґрунтувати значення функції контролю в управлінні навчальним закладом.

79. Пояснити схожість та відмінність понять «лідерство», «вплив» та «влада».

80. Обґрунтувати основні параметри оцінювання діяльності персоналу навчального закладу

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі.

Тривалість тестування – 2 академічні години.

Кожний абітурієнт отримує індивідуальний варіант тестового завдання, лист – чернетку та особовий номер для кодування тесту. Перед початком вступного випробування, представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо правил виконання тестового завдання.

Тести складаються з 50 питань.

Закрита форма тесту – застосування матеріалу за відомими стандартними алгоритмами та зразками, тобто надаються завдання з вибором

однієї відповіді з чотирьох варіантів відповідей, одна з яких – правильна. Кожне завдання оцінюється в 2 бали. Сумарна максимальна кількість – 100 балів. Відповіді не можуть містити виправлень. Відповіді, що містять виправлення або декілька варіантів відповідей, у тому числі, якщо одна з них правильна, не зараховуються. Результати тестування оцінюються за 100-бальною шкалою.

Оцінка вступного випробування вважається позитивною, якщо в результаті тестування вступник набрав не менше 60 балів.

Приклад тестового завдання.

Оберіть одну або декілька правильних відповідей.

1. До функцій управління не відносяться:

- А. Контроль
- Б. Планування
- В. Моніторинг
- Г. Мотивація.